

Hälsning

FRÅN FÖRSAMLINGSFAKULTETEN • 1/2026

Teologi på annat sätt

Teologi på annat sätt

Ledare av Torbjörn Johansson, rektor på FFG

Luther beskriver hur människan ska räkna med Guds hjälp. Hon är inte lämnad åt egna krafter och egen förmåga.

I detta nummer av *Hälsning* kan du läsa Luthers råd om hur teologiska studier ska bedrivas. Under lång tid var hans tal om *bön, meditation och anfäktelse* vägledande för hur man utformade utbildning av teologer och präster. Orden traderades och omsattes till teologisk utbildning under såväl luthersk ortodoxi som pietism. Men med upplysningen på 1700-talet började nya tankar växa fram, vilka med tiden kom att underminera den tidigare förståelsen av teologi. Upplysningen har lett fram till dagens sekulära ideal för akademisk utbildning och innebär att universitet och högskolor i Sverige ska vara "konfessionsneutrala" och utan religiösa inslag (t.ex. bön).

Luthers färgstarka text är intressant ur många olika perspektiv. För det första lägger vi märke till att det inte är en allmän sammanställning av goda råd som Luther själv har gjort, utan det är en utläggning av Skriften. Psalm 119 är Bibelns särskilda studiepsalm som i 176 verser behandlar Guds ord och uppenbarelse ur många olika aspekter. Det är alltså utifrån denna som Luther sammanfattar de tre sakerna som ska karakterisera studiet: bön, meditation och anfäktelse. Anspråket som vi möter är alltså att *oratio, meditatio, tentatio* är skriftutläggning, d.v.s. det är Skriftens egen beskrivning av vad som kännetecknar studiet av Guds ord.

För det andra ser vi att dessa råd förutsätter att människan är inställd i en relation till Gud. Istället för att tänka sig människan som autonom, självständig, beskriver Luther hur människan ska räkna med Guds hjälp. Hon är inte lämnad åt egna krafter och egen förmåga. Hon behöver inte bedriva studierna "som om Gud inte finns". Att Gud finns är inte bara en teoretisk tanke utan en

insikt som ska leda vidare till praktik, till bön. Gud vill hjälpa människan till sanningen (1 Tim 2:4) och han har lovat att höra bön. Det är påfallande många gånger som psalmisten i sin beskrivning av Guds ord, också vänder sig till Gud med olika böner. Studenten får räkna med Gud.

Men människans autonomi och ensamhet är inte bruten bara genom att Gud finns där. Även fienderna finns med i bilden, och det är det tredje som vi kan lära av Luthers utläggning. Psalmistens återkommande beskrivning av fiendens angrepp, utläggs av Luther så att djävulen är varje bibelläsares fiende. Hans angrepp tar sig uttryck i både yttre och inre motstånd mot att Guds ord blir rätt utlagt och förkunnat.

VID
MÅ

För det fjärde innebär de nämnda råden att hela människan engageras. Det handlar inte bara om förnuftet utan om en andlig process som involverar hela personligheten, hela registret av känslor och upplevelser, från bedrövelse till jublande glädje över "hur sött, hur vackert, hur mäktigt, hur tröstande Guds ord är, visdom bortom all visdom".

De insikter som vi kan hämta från Luthers råd står inte i motsats till akademiska studier såsom de bedrivs på FFG. Genom att förena studier med bön och erkänna den större ram som de akademiska studierna är insatta i, kan lärdomarna från reformationen tas till vara, och det gäller både studiernas form och innehåll. Luthers *oratio, meditatio, tentatio* står däremot i motsats till akademiska studier som vill vara konfessionsneutrala och utan religiösa inslag. FFG har som fristående institution möjligheten att förena akademiska studier med kristen bekännelse och bön till Gud att han ska sända sin Ande som leder i sanningen. Kom, Helige Ande – *Veni Sancte Spiritus!*

Hälsning ges ut av

Församlingsfakulteten

Ekmansgatan 3

411 32 Göteborg

Tel: 031-778 35 40

E-post: info@ffg.se

Hemsida: www.ffg.se

Ansvarig utgivare:

Torbjörn Johansson

Redaktion:

Jakob Appell (redaktör)

Marie Persson (red.sekr.)

Följ oss på sociala medier:

”När du har omvänt dig så styrk din bröder” (Luk 22:32)

Ledare av Jakob Appell, lektor i praktisk teologi

Det finns ett nära samband mellan den personliga omvändelsen och förmågan att kunna styrka andra, ett samband som behöver beaktas i utformningen av teologisk utbildning och i studenters formering. I Petrus liv, både när det gäller omvändelsen och styrkandet av andra, kan betydelsen av *Herrens ord* inte nog betonas. När han blev kallad till lärjunge, och människofiskare, var det ”på ditt ord, Herre” (Luk 5:5) som den erfarne fiskaren Petrus (motvilligt?) lade ut näten vid en tidpunkt och på ett ställe där det inte ”kunde” finnas någon fisk. Erfarenheten av det stora fiskundret skakade om Petrus, vilket ofta blir konsekvensen när man får erfara att Gud blir ”på riktigt”. Men att det var kraften och erfarenheten i *Jesu ord* som blev viktigt, och inte primärt miraklets storhet, visade sig när Jesus gjorde ett annat underverk, nämligen brödundret. När folket då ville göra Jesus till kung gav han dem inget annat än en predikan om det bröd som ger *evigt liv*. Predikan väckte så mycket anstöt att Petrus fick förklara varför han ändå stannade kvar: ”Herre, till vem skulle vi gå? Du har *det eviga livets ord*.” (Joh 6:68) Säkert var predikan svårsmält också för Petrus, men han hade gjort erfarenheter av Ordets ”makt och myndighet” som gjorde att han inte ville följa med strömmen. En lärjunge förstår att inte välja och vraka i Mästarens ord. Det betyder inte att lärjungaskapet går spikrakt framåt. När Petrus försökte motsäga Jesus i talet om sitt lidande och sin död fick han den bryska tillrättavisningen av Jesus att inte ge uttryck för människors tankar utan Guds: ”Gå bort ifrån mig, Satan!” (Matt 16:23) Luther kunde säga att av alla falska profeter i världen var han mest rädd för den som huserade i det egna hjärtat. Petrus kunde där och då inte förstå varför Gud skulle låta Jesus dö. Inte heller kunde han förstå varför Jesus senare skulle tvätta fötterna på honom, varpå Jesus förklarade att *Mästarens* betjäning av lärjungen var själva förutsättningen för deras gemenskap (jfr.

Mark 10:45). ”Längre fram” skulle Petrus förstå (Joh 13:7), men vad var det han inte kunde förstå, eller ens *ville* förstå? Det stod klart senare, när han gjort sig skyldig till just det som Jesus förutsagt att han skulle göra – förneka Jesus tre gånger – och framför allt när Petrus såg hur Jesus tog sig an allt detta. Jesus bad för Petrus, tvättade hans fötter, gav sitt liv till försoning för hans djupa fall, sökte upp den förlorade lärjungen. Efter uppståndelsen frågade han Petrus om han älskade Jesus. När Jesus frågade för tredje gången brast det för Petrus eftersom han inte kunde svara ”ja” med munnen utan att samtidigt tänka på sitt ”nej” i handling på översteprästens borggård. ”Herre, du vet allt”, svarade Petrus kort (Joh 21:17). Jesus kände honom bättre än han kände sig själv. Ändå stod han där hos Petrus, med sina sårmärkta händer, varpå lärjungen utbrast: ”Du vet att jag har dig kär”, d.v.s. *den* Jesus som gör allt detta *för mig*. Då kunde en ny insikt sjunka in för lärjungen, en erfarenhet som kan uttryckas så: ”Kärleken består inte i att vi har älskat Gud, utan att Gud har älskat oss och sänt sin Son till försoning för våra synder.” (1 Joh 4:9) Med denna nya grund för lärjungaskapet skulle faktiskt Petrus ge sitt liv till slut, i tro på sin Frälsare (Joh 21:19).

Om mission sägs det ibland att det är som när en tiggare talar om för en annan var brödet finns. Med vad skulle Petrus *kunna* styrka sina bröder efter sin omvändelse? Hur skulle någon kunna se på hans liv och hämta inspiration till lärjungaskap? Om inte just genom att se på det – på Honom! – som blivit Petrus stora, ja, *enda* styrka, d.v.s. den Mästare som försonat hans synd och så kärleksfullt tagit sig an ”den tynande vecken”? Petrus vittnesbörd skulle kännetecknas av ”på ditt ord, Herre”, med erfarenhet av den Gud i Ordet som ”tröstar oss i all vår nöd så att vi kan trösta dem som är i nöd med den tröst vi själva får av Gud” (2 Kor 1:4). Teologi på annat sätt?

Om mission sägs det ibland att det är som när en tiggare talar om för en annan var brödet finns.

Studera teologi på Församlingsfakulteten hösten 2026!

Varför just Församlingsfakulteten?

Församlingsfakulteten inbjuder till akademiska studier i teologi med tre ledord för utbildningen – *Förtroende* för Bibeln, *Fördjupning* i teologi, *Förväntan* på Gud. Inspiration till ledorden har hämtats ur Psaltaren 119. Läs mer här: www.ffg.se/valkommen

Norsk högskoleexamen

Studiemiljö och undervisning sker på Församlingsfakulteten, men formellt blir en FFG-student inskriven som student på *Fjellhaug Internasjonale Høgskole* i Oslo, vilket leder till en norsk högskoleexamen i teologi och ger behörighet att söka studiemedel från CSN (i Sverige).

Pedagogik

Utbildningen använder sig av den pedagogiska modellen *Flipped Classroom*. FFG-studenter läser angiven litteratur och tittar på Fjellhaugs förinspelade lektioner inför klassrumsundervisningen på FFG, vilket ger mer

utrymme för den typ av fördjupning och diskussion som gynnar inläring/studieresultat och formar för tjänst. Detta bekräftas återkommande av FFG:s studenter genom kursutvärderingarna.

Pastoralt tillval

För en mer pastoralt formativ utbildning finns *Pastoralt tillval* som löper parallellt med teologistudiet, med teoretisk/praktisk fördjupning i sådana ämnen som homiletik, kateketik, själavård, liturgik, diakonik, mission och församlingsbyggande.

Ekonomi & boende

FFG har inget eget internat, men *Markusgården* i Göteborg är ett kristet studentboende där studenter på FFG har en viss förtur. FFG kan kontaktas för ytterligare hjälp med tips på boende. Studierna på FFG är kostnadsfria och det finns stipendier att ansöka om för att täcka avgifter knutna till Fjellhaugs utbildning.

Teologiskt basår (1 år, även på halvfart och distans)

Detta är utbildningen för dig som är intresserad av fördjupning mer avancerad än en bibelskolas (60 sp), eller som har begränsade studiemöjligheter. Det går också att studera på halvfart och distans, men även att fortsätta med andra året på det treåriga teologiprogrammet. Följande kurser ingår i programmet:

Termin 1:

- Introduktion till Bibeln
- Introduktion till praktisk teologi & missionsvetenskap
- Kyrkohistoria & konfessionskunskap

Termin 2:

- Kristen tro, etik & livsåskådning
- Världsreligionerna
- Bibelämne

Bachelor teologi & mission (3 år)

Detta är utbildningen för dig som söker teologisk högskoleexamen som kan användas för vidare (master-)studier i Sverige eller som grund för präst- eller pastorsutbildning med krav på minst 180 sp i teologi. Följande kurser ingår i programmet (hebreiska kan väljas till):

Termin 1:

- Introduktion till Bibeln
- Nytestamentlig grekiska
- Kyrkohistoria & konfessionskunskap

Termin 2:

- Kristen tro, etik & livsåskådning
- Filosofi för teologer
- Grekisk text (NT)

Termin 3:

- Markusevangeliet
- Examen Facultatum
- Introduktion till praktisk teologi & missionsvetenskap

Termin 4:

- Missionsteologi
- Världsreligionerna
- Homiletik & själavård

Termin 5:

- Kristologi & frälsningslära
- Psaltaren
- Mission i kontext

Termin 6:

- Romarbrevet & paulinsk teologi
- Johannesevangeliet
- Examensuppsats

Anmäl dig till någon av våra utbildningar senast 5 april. Har antagningstiden gått ut ber vi dig kontakta FFG för andra ansökningsvägar. Efter återkoppling från FFG görs ansökan till Fjellhaug. För mer information om båda programmen och ansökningsformulär: www.ffg.se/utbildningar

För studiebesök eller personlig kontakt för att diskutera studieupplägg, antagningskrav, ekonomi, boende, eller andra praktiska frågor, kontakta studiehandledare@ffg.se (tel. 072-325 94 70)

Oratio, meditatio, tentatio: om vad som formar en teolog

Fördjupningen i detta nummer av Hälsning är en översättning av Martin Luthers förord (merparten) till den tyska översättningen av hans skrifter (Wittenberg-upplagan 1539; WA 50,657-661; LW34:283-288). Luther utgår från Psaltaren 119 när han utvecklar vad som är det rätta sättet att studera teologi. Med utgångspunkt i kung Davids ord i psaltarpsalmen pekar Luther på tre nödvändiga ingredienser för en teologs formering: bönen, studiet av Guds ord, och prövningar som följer av bön och bibelbruk. Jakob Appell har gjort översättningen.

Jag skulle vilja visa på ett korrekt sätt att studera teologi, ett sätt som jag själv praktiserat. Om du gör det kommer du bli så lärd att du (om nödvändigt) skulle kunna skriva lika goda böcker som kyrkofäderna och koncilierna. I Gud vågar jag för egen del påstå, utan att vara arrogant och ljuga, att jag i fråga om att skriva böcker inte står långt bakom somliga av fäderna. När det gäller mitt liv kan jag dock inte på långt när göra samma anspråk. Detta sätt lärde den helige kung David (och utan tvekan också patriarkerna och profeterna) i 119:e psalmen. Där återfinns tre regler som i stort sett presenteras genom hela psalmen. De tre är *Oratio*, *Meditatio*, *Tentatio*.

FÖR DET FÖRSTA bör du veta att Den Heliga Skrift är en bok som gör alla andra böckers visdom till dårskap. Ingen av dem lär om evigt liv förutom denna enda. Därför bör du direkt förtvivla om ditt förnuft och din förståelse. Du uppnår inte evigt liv genom dem, utan tvärtom kommer högmodet att driva dig och andra ut ur himlen (vilket en gång hände med Lucifer) ner i helvetets avgrund. Knäböj i din kammare (Matt 6:6) och be till Gud om verklig ödmjukhet och uppriktighet, att han genom sin käre Son ger dig sin Helige Ande, som upplyser dig, leder dig och ger dig förståelse.

Således ser du hur David oavslätligen ber i nämnda psalm *Lär mig, Herre, undervisa mig, led mig, visa mig* och många fler liknande ord. Även om

han kände Moseböckerna och andra böcker väl, och dagligen hörde och läste ur dem, så ville han få tag på Skriftens rätte lärare och inte se på den med sitt eget förnuft och bli sin egen lärare. En sådan praxis ger nämligen upphov till andar som ger näring åt illusionen om att Skriften är människan underdånig och kan förstås med förnuftet, som vore det Markolf eller Aisopos fabler, vilka inte behöver någon Helig Ande eller bön.

FÖR DET ANDRA bör du *meditera*, det vill säga inte bara i ditt hjärta utan också till det yttre, genom att faktiskt repetera och jämföra tal och ord i boken, läsa dem åter och åter igen med noggrann uppmärksamhet och eftertanke, så att du kan se vad den helige Ande avser med dem. Och se till att du inte tröttnar eller tror att du har gjort tillräckligt när du har läst, hört och talat dem en eller två gånger, och att du sedan har fullständig förståelse. Du kommer aldrig att bli en särskilt bra teolog om du gör så. Du blir som en för tidig frukt som faller till marken innan den är mogen.

Således ser du i samma psalm hur David återkommande berömmar sig av att han dag och natt och alltid talar, mediterar, förkunnar, sjunger, hör, läser om ingenting utom Guds ord och bud. För Gud kommer inte att ge dig sin Ande utan detta yttre Ord. Så ta det till hjärtat. Hans befallning att skriva, predika, läsa, höra, sjunga, tala, o.s.v., gavs inte i onödan.

FÖR DET TREDJE är det *tentatio, Anfechtung*. Detta är teststenen som lär dig inte bara att känna till och förstå, utan också att uppleva hur rätt, hur sant, hur sött, hur vackert, hur mäktigt, hur tröstande Guds ord är, visdom bortom all visdom.

Således ser du hur David i den nämnda psalmen så ofta klagat över alla slags fiender, arroganta prinsar eller tyranner, falska andar och sekter, som han måste tolerera för att han mediterar, d.v.s. för att han är upptagen med Guds ord på alla dessa nämnda sätt. För så snart Guds ord slår rot och växer i dig kommer djävulen att attackera dig och göra dig till en riktigt bra läkare. Genom hans angrepp kommer du att lära dig att söka och älska Guds ord. Jag själv (om du tillåter mig, en simpel muslort, att blandas i pepparn) står i tacksamhetsskuld till mina papister då de genom djävulens rasande har slagit, förtryckt och bedrövat mig så mycket. Det vill säga, de har gjort mig till en ganska bra teolog, vilket jag annars inte skulle ha blivit. Och jag ger dem av hjärtat vad de har fått i utbyte – ära, seger och triumf – för det var så de ville ha det.

Där har du Davids regler. Om du studerar flitigt i enlighet med hans exempel, så kommer du också att sjunga och berömma dig med honom i psalmen: ”Din muns undervisning är bättre för mig än tusentals guld- och silverstycken” (Ps 119:72). Dessutom ”Dina bud gör mig visare än mina fiender, ty för evigt är de hos mig. Jag är klokare än alla mina lärare, ty jag begrundar dina vittnesbörd. Jag är förståndigare än de gamla, ty jag tar dina befallningar i akt” (Ps 119:98–100). Och det kommer att vara din upplevelse att fädernas böcker kommer att kännas gamla och tråkiga för dig i jämförelse. Du kommer inte bara att förakta böcker skrivna av dina motståndare, ju längre du skriver och undervisar desto mindre blir du nöjd med dig själv. När du har nått denna punkt, var då inte rädd för att hoppas att du har börjat bli en riktig teolog, som inte bara kan undervisa de unga och ofullkomliga kristna utan också de mogna och fullkomliga. För Kristi kyrka har verkligen alla slags kristna i sig som är unga, gamla, svaga, sjuka, friska, starka, energiska, lata, enkla, kloka, etc.

Men om du känner, och är benägen att tro, att du har klarat det, smickrar dig själv med dina egna små böcker, din undervisning eller ditt skrivande, för att du har gjort det vackert och predikat utmärkt; om du är mycket nöjd när någon berömmar dig i

närvaro av andra; om du kanske letar efter beröm och skulle sura eller sluta om du inte fick det – om du är av den randen, kära vän, ta dig själv i öronen och om du gör det på rätt sätt hittar du ett par vackra, stora, långa, lurviga åsneöron. Spara då inte på några kostnader! Dekorera dem med gyllene klockor, så att människor kan höra dig vart du än går, peka fingrarna på dig och säga, ”Se, se! Där går det smarta djuret, som kan skriva sådana utsökta böcker och predika så anmärkningsvärt bra.” Just i det ögonblicket kommer du att bli välsignad och välsignad i rikt mått i himmelriket. Ja, i den himmel där helvetets eldar står redo för djävulen och hans änglar. Sammanfattningsvis: Låt oss vara stolta och söka vår ära där vi kan. Men i den här boken är äran Guds ensam, som det står ”Gud står emot de högmodiga, men de ödmjuka ger han nåd”. (1 Petr 5:5) Till honom tillhör äran, i evigheters evighet. Amen.

Fördjupning i församlingen?

Församlingsfakulteten är *församlingarnas fakultet*, vilket bl.a. betyder att lärarna finns tillgängliga för föredrag, seminarier, predikan och kurser ute i församlingar och andra kristna sammanhang. För att underlätta kontakten har vi på hemsidan satt samman en förteckning på ämnen som lärarna är intresserade av och undervisar om. Så här gör du för att boka in en lärare:

- Kontakta den lärare församlingen/organisationen vill anlita.
- I samråd med aktuell lärare bestäms ämne, omfattning och tidpunkt.
- Ekonomiska förutsättningar skiftar för anlåtande organisationer och hos våra lärare (deltidsanställningar, etc). Om möjligt mottar vi ersättning för utlägg och tjänst genom arvodering eller kollekt.
- I den mån intresse för större arrangemang finns (flera lärare, samarrangemang, etc.) kontaktas expeditionen direkt.

Förteckning och kontaktuppgifter hittar du här:
www.ffg.se/externt

Var med i arbetet med att forma teologer för kyrkans tjänst! Nyligen firade vi tio år i huset på Ekmansgatan 3 – tack för förböner och gåvor! Din gåva göra skillnad, också för framtiden.

PlusGiro: 64060-7
Bankgiro: 622-5387
Swish: 123 100 84 57

Andra sätt: www.ffg.se/stoed-arbetet

Huset på Ekmansgatan 10 är – kapellinvigning i november 2015.

Se, vi går upp till Jerusalem i heliga fastetider! Fastetidens fördjupning på måndagskvällar

Tidigare har FFG under fastetiden samlat till passionspredikan följt av fakultetsföreläsning. Nytt för i år är att kvällsbibelskolan fortsätter som vanligt men med undervisning utifrån Lukasevangeliets skildring av Jesu lidande. Fördjupningen i fastetid på kvällsbibelskolan följer alltså de sex veckorna med passionsgudstjänster som finns i evangelieboken, men i bibelförklaringens form. Det är möjligt att komma till dessa fördjupningskvällar även om man inte är med på hela kvällsbibelskolan (alltså ingen anmälan eller avgift). Måndagskvällar 18.00–20.00, fika serveras i pausen (frivillig avgift). Välkommen!

Program

- 23/2** *Korsets väg* (Luk 22:1–6), Torbjörn Johansson
2/3 *Förbundsblodet* (Luk 22:7–38), Jakob Appell
9/3 *Jesus i ångest* (Luk 22:39–46), Timo Laato
16/3 *Jesus förrådd* (Luk 22:47–53), Erik J Andersson
23/3 *Jesus förnekad* (Luk 22:54–71), Jonatan Ådahl
30/3 *Jesus oskyldigt dömd* (Luk 23:1–25), Daniel Johansson

Biblisk arkeologi & Bibelöversättning 2026 Bibelkonferens 6–7 mars

I årets Bibelkonferens har vi kombinerat två ämnen: arkeologi och bibelöversättning.

1526 översattes Nya testamentet till svenska och i år får vi en ny NT-översättning från Bibelsällskapet. På bibelfronten kommer under året även *Svenska Standardbibeln* och en hel bibel från *Reformationsbibeln*.

Bibelöversättning gör Guds ord tillgängligt på det egna folkspråket, vilket är grundläggande för både personlig tro, teologiskt arbete och kyrkans undervisning. Guds ord kan översättas och evangeliet ska predikas på alla språk för alla folk. En bra bibelöversättning hjälper mig förstå och studera Guds ord. Men vad är en bra bibelöversättning?

Arkeologi stryker under Bibelns historicitet och trovärdighet. Den bibliska berättelsen är historiskt förankrad. Arkeologi hjälper oss att placera Bibelns berättelser i deras faktiska historiska och geografiska miljö och minskar risken för att bibelutläggningen blir abstrakt eller anakronistisk. Många exegetiska frågor som rör kulturella sedvänjor, arkitektur, ekonomi och vardagsliv i antiken kan lättare förstås genom arkeologin.

Utöver FFG-lärare medverkar Christian Canu Højgaard (*Dansk Bibel-Institut*), Charles Gieschen (*Concordia Theological Seminary*), Olof Brandt (*Bibeln idag* och *Bibelsällskapet*) och Daniel Brandt (f.d. FFG-student med en *Master of Sacred Theology* från *Concordia Theological Seminary*). Konferensavgiften är 400 kr, eller 200 kr per dag. Information och anmälan (senast 2 mars): www.ffg.se/kalender/bibelkonferens-2026

Program fredag 6 mars

- 13.15** Inledning
13.30 *In Search of the Tabernacle at Tel Shiloh*, Christian Canu Højgaard
14.30 Kaffeservering
15.00 *Archaeological Evidence for the Kingdom of David*, Christian Canu Højgaard
16.15 *The Greco-Roman Context for the Pauline Mission: Insights from Archaeology*, Charles Gieschen
17.30 Slut

Program lördag 7 mars

- 9.30** "När stenarna ropar ..." Timo Laato
10.15 Kaffeservering
10.45 "Det finns vid Fårporten i Jerusalem en damm ...": *Arkeologiska perspektiv på Johannesevangeliet*, Daniel Johansson
11.30 Lunch på egen hand
13.00 *Olaus Petris översättning av Nya testamentet*, Niklas Antonsson
13.45 Kaffeservering
14.00 *NT 2026 och dess översättningsprinciper*, Olof Brandt
15.30 *Översättningsprinciper och teologi: en studie av NT 2026*, Daniel Brandt
16.30 Avslutning

Master of Sacred Theology Examenshögtid 8 mars kl. 14.30

De studenter som är färdiga med sina studier får vid denna årliga ceremoni sin examen *Master of Sacred Theology*. En av dem är Eyob Dinku Tadesse, pastor i och president för prästseminariet i Asella i *Ethiopian Evangelical Lutheran Church*, och bekant för många svenskar genom ELM-BV:s missionsarbete i Etiopien. Eyob blev klar med sina studier efter att ha färdigställt sin master-thesis. Till detta högtidliga tillfälle är alla välkomna. Anmälan till expeditionen senast 1 mars.

- 15.00** Andakt, ledd av FFG:s kaplan, Jonatan Ådahl.
- 15.45** Graduation ceremony, ledd av Naomichi Masaki.
Högtidstal av Torbjörn Johansson.
- 17.00** (ca) Reception / mingel

Antagning till kommande kurser, och till hela STM-programmet, sker fortlöpande:

- **14–18/9:** *Theological Anthropology*, lärare: Timo Laato, FFG
- **22–28/11 i Wittenberg (Obs!):** *The Formula of Concord*, lärare: Torbjörn Johansson och Daniel Johansson, FFG
- **Mars 2027:** *Office of the Holy Ministry*, lärare: Naomichi Masaki, CTS

Information & ansökan: www.ffg.se/utbildningar

The God of Moses: How the Pentateuch Presents God Minikurs om de fem Moseböckerna 11–13 mars

Välkommen på en tredagars intensivkurs med Dr. Paul Raabe, professor emeritus i gammaltestamentlig exegetik vid *Concordia Seminary* i St Louis, USA. Raabe är en återkommande och mycket uppskattad gästföreläsare på FFG. Med denna kurs ges ett unikt tillfälle till fördjupning i Moseböckerna som helhet, med fokus på frågan hur Gud uppenbarar sig. Kursavgiften är 600 kr och anmälan görs på hemsidan: www.ffg.se/kalender/raabe

Det blir också en öppen (avgiftsfri) föreläsning på torsdagen kl. 16–17: *Is God's Grace a "Perhaps"? A Look at Amos 5:15*. Välkommen!

Wednesday March 11

- 9.00** Brief morning prayer followed by lecture 1
- 10.00** Coffee break
- 10.15** Lecture 2
- 11.00** Break
- 11.15** Lecture 3
- 12.00** Noon prayer followed by lunch break (on your own)
- 13.45** Lecture 4
- 14.30** Coffee break
- 15.00** Lecture 5 (until 16.00)

Thursday March 12

- 9.00** Brief morning prayer followed by lecture 6
- 10.00** Coffee break
- 10.15** Lecture 7
- 11.00** Break
- 11.15** Lecture 8
- 12.00** Noon prayer, followed by extended lunch break (on your own)
- 14.00** Lecture 9
- 15.15** Extended coffee break (and "drop-in")
- 16.00** (public lecture until 17.00)
Is God's Grace a "Perhaps"? A Look at Amos 5:15

Friday March 13

- 9.00** Brief morning prayer followed by lecture 10
- 10.00** Coffee break
- 10.15** Lecture 11
- 11.00** Break
- 11.15** Lecture 12
- 12.00** Noon prayer, followed by lunch break (on your own)
- 13.45** Lecture 13
- 14.30** Coffee break
- 15.00** Lecture 14 (until 16.00)

Jakobsbrevet Bibelhelg 17–18 april

Välkommen till vårens bibelhelg över Jakobsbrevet. FFG:s lärare i praktisk teologi, Jakob Appell, vandrar igenom ett av de mest praktiska breven i Nya testamentet, ett brev som Martin Luther dock hade svårt att harmoniera med Romarbrevet och Galaterbrevet. Vem var författaren Jakob, som kallades "Herrens bror"? Den frågan belyser Niklas Antonsson, lärare i kyrkohistoria på FFG. I anmälningsavgiften 300 kr ingår kaffe och enklare förtäring. Information och anmälan: www.ffg.se/kalender/bibelhelg

Program fredag 17 april

- 18.00** Inledning med bibeltimme: *Jakobsbrevet (I)*, Jakob Appell
- 19.00** Kvällsmat
- 19.30** *Jakobsbrevet (II)*, Jakob Appell
- 20.30** Slut

Program lördag 18 april

- 9.30** Morgonbön med föredrag: *Jakob – Herrens bror*, Niklas Antonsson
- 10.30** Fika
- 11.00** *Jakobsbrevet (III)*, Jakob Appell
- 12.00** Lunch serveras
- 13.00** *Jakobsbrevet (IV)*, Jakob Appell
- 14.00** Slut

Is God's Grace a "Perhaps"? A Look at Amos 5:15 Föreläsning 12 mars kl. 16.00

Välkommen på den öppna föreläsningen med Paul Raabe torsdagen den 12 mars kl. 16–17, med "drop-in-fika" från kl. 15.15. Raabe befinner sig på FFG för att undervisa kursen om de fem Moseböckerna 11–13 mars. Föreläsningen är helt gratis (ingen anmälan behövs) och anspelar på orden i Amos 5:15: *Hata det onda och älska det goda och låt rätten härskas i porten. Kanske skall HERREN, härskarornas Gud, vara nådig mot Josefs kvarleva.*

Dr. Paul Raabe är professor emeritus i gammaltestamentlig exegetik vid Concordia Seminary i St Louis, USA, och en mycket uppskattad gästföreläsare på FFG.

Save the date!

Årets sommarbibelskola för unga vuxna (16–30 år) på FFG äger rum 6–8 augusti, i samarbete med Kyrkliga Förbundet Unga. Mer information kommer, håll utkik på hemsidan: www.ffg.se

Gunnels Massage

Djupgående svensk klassisk massage.
Nu även med Medicinsk laser.

Teologi på annat sätt: *studentvittnesbörd*

Jag samlade några studenter på Församlingsfakulteten för att höra hur de upplever teologi ”på annat sätt”. Samtalet rörde dock inte bara teologiska studier ur *konfessionellt perspektiv* (se ledaren s. 2) utan också hur det är att studera utifrån den pedagogiska modellen ”flipped classroom”. Det omvända klassrummet kommer som en naturlig del genom att studenterna är inskrivna som distansstudenter på Fjellhaugs internationella högskola i Oslo men bedriver sitt studium på FFG.

Teologi på annat sätt: till hjälp för tron

Samtliga lyfter fram den stora skillnaden att teologistudiet, utöver den akademiskt inriktade förmedlingen av kunskap och färdigheter, fördjupar tron och förhållandet till *Gud*. Malte Johansson beskriver skillnaden som ”natt och dag” när Gud räknas med i teologistudierna, vilket ger ett annat djup. Att utgå från Guds handlande i frälsningshistorien och i nuet öppnar upp för många fler dimensioner och betydelser av studiet. Jakob Karlsson och Emma Olsson betonar också betydelsen av att kunna utgå från att Guds ord är *sanning*, en utgångspunkt som finns formulerad i FFG:s bibelsynsparagraf och som gör att studiet för både lärare och studenter har en prägel av tillit och förväntan. ”Lärarna känns friare”, säger Jakob, i den bemärkelsen att de spontant kan ge uttryck för tro och inleda undervisning med bön. Det utesluter inte att olika synsätt presenteras och diskuteras, påpekar Hedda Planting, men teologistudiet har ändå ett syfte på ett liv som ska levas ut i tro. Hugo Vennberg lyfter fram värdet av ett pastoralt perspektiv på studiet, att Guds ord är ett ord som *tas emot*, som *levs*.

Teologi på annat sätt: till hjälp för studierna

Att studenterna är distansstudenter på Fjellhaug innebär att de får en norsk högskoleexamen vid avklarade studier. Studierna är således studiemedelsberättigade (CSN) och Fjellhaugs treåriga examen *Bachelor i teologi och mission* ger behörighet till samtliga master-utbildningar i teologi i Sverige. Den som exempelvis vill läsa till präst i Svenska kyrkan kan alltså läsa sina första 180 poäng på Fjellhaug – med studieplats på FFG – och fortsätta sina studier på andra lärosäten för att uppnå de aktuella studiekraven (i regel 255 poäng). Men vad är då mervärdet i att studera Fjellhaugs distansutbildning på Församlingsfakulteten?

Rent praktiskt innebär FFG-tillägget att studenterna varje vecka har läst angiven kurslitteratur och sett förinspelade videolektioner från Fjellhaug, vilket gör att studenter kommer till klassrumsundervisningen med vissa förkunskaper och färdigheter. Det är så ”flipped classroom”-pedagogiken fungerar. Eftersom mycket material är på norska, som är en liten tröskel för en del studenter (till en början), så blir den svenska studiemiljön på FFG ett stort plus. Hedda uttrycker att FFG:s lärare är bra på att ”känna av klassrummet”, vad studenterna fått med sig, och använder lektionen för att fördjupa kunskaper och initiera diskussioner som är bra både för studieresultat och för livet som kristen. Agnes Sjöberg inflikar att det gör ”jättestor skillnad” med FFG:s infallsvinklar, exempelvis kommentarer till litteraturen utifrån den bibelsyn FFG har. Malte säger att lektionerna känns friare, där ett ”sidospår” kan få ta plats helt enkelt för att det är ett ”huvudspår”, d.v.s. något som berör tron och kyrkans liv. Emma ser den varierade inläringen som en mognad, ett lärande som gradvis faller på plats genom litteraturen, videoföreläsningarna, och studiemiljön på FFG. Hugo exemplifierar med det lärande som kan ske under kaffepauser, i samtal med andra studenter och lärare. Sammantaget är studenternas upplevelse av kombinationen Fjellhaug – FFG mycket positiv.

Själv intresserad? Se information om de teologiska programmen och om hur du ansöker på s. 4-5.